

OLLSCOIL NA hÉIREANN, GAILLIMH

SCRÚDITHE SHEIMEASTAR II, 2002/3

Sean-Ghaeilge [SG353 ECTS: 5]

Fergus Kelly

Máirín Ní Dhonnchadha

Ceadófar trí huaire an chloig—Ní mór *gach* ceist a fhreagairt

1. Cas na sleachta seo leanas go Nua-Ghaeilge an lae inniu, nó go Béarla:

(a)

Ní-fríth láech a thairisme. Ros-lá i socht na hUlto. ‘At-chí sút, a Loegairi,’ ol Conchobar. ‘Niba fir’ ol Lóegaire ‘Cet do rainn na mucce arar mbélaib-ni’. ‘An biuc, a Lóegairi, corot-aicciller!’ Is bés dúib-si far nUltaib’ ol Cet, ‘cech mac gaibes gaisced acaib, is cucainni cenn a báiri. Do-cúadais-siu dano isin cocrích. Imma-tarraid dún indi. Fo-rácbais in roth agus in carpat agus na heocho, agus at-rulais féin agus gaí triut. Nis-toirchi in muicc fon indas-sin.’ Dessid side dano.

(b)

‘Eirg ón muicc didiul!’ ol Conall. ‘Cid dano dot-bérad-su cucce?’ ol Cet. ‘Is fir’ ol Conall ‘Cet do chungid chomrame cuccum-sa. Do-bér oínchomram duit, a Cheit,’ ol Conall. ‘Tongu na-tongat mo thuath, ó ro-gabus gaí im láim nad-raba cen guin duini do Chonnachtaib cach óenlaithi agus orcain fri daigid cech n-óenaidchi, agus niro-chotlus riam cen chenn Connachtaig fom glúin.’ ‘Is fir’ ol Cet, ‘at ferr do láech indó-sa. Mad Ánlúan no-beth is’taig, do-bérad comram ar araile duit. Is anim dún nad fil is’taig.’ Atá immurgu’ ol Conall, oc tabairt chinn Ánlúain assa chriss; agus do-léici do Chet dara bruinni co-rróemid a loim fola fora béolu. Ro-gab side immurgu ón muic, agus dessid Conall acci.

(c)

Ba imned la Fráech cen acallaim na ingine, sech ba hé less nod mbert. Laithe n-and at-raig deud aidche do inlut dond abaind. Is hé tan do-lluid-si ón & a hinailt do indlut. Gaibid-seom a lláim-si. ‘An rim acallaim’, ol sé. ‘Is tú do-róachtamar.’ ‘Is fo chen limsa ém,’ ol ind ingen, ‘má chotíssaind. Ní chumgaimm ní duit.’ ‘Ceist, in n-éláfa limm?’ ol sé, ‘Ní élub ém’, ol sí, ‘ór issam ingen rí & ríga. Ní fhil dot daidbri-siu náchimm-éta-sa óm muntir, & bid é mo thoga-sa dano dul chucutsu. Is tú ro charus, & beir-siu lat ind ordnaise se’, ol ind ingen, ‘& bid etrond do chomarthu. Dos-rat m’athair damsá’, ol sí, ‘día taiscid, & as-bér is cor roda-lláus immudu.’ Téit dano cehtar de a leth iar sain. ‘Att-águr-sa’, ol Ailill, ‘élúd inna hingine ucut la Fróech. ‘Ce do-bertha dó nípu madae, & do-táised ar ndochum cona chethrai do chobair ocon táin’. Do-tháet Fróech cuccu issa tech n-immacaldmae. ‘In cocur fil lib?’ ol Fráech. ‘Dot-allfa-su and’, ol Ailill. ‘In tibéraid damsá for n-ingin?’ ol Fráech.

2. Scriobh nótaí gramadaí ar do rogha féin de dheich bhfocail/bhfrásaí as na sleachta thuas.